

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: Να διασωθούν τα κτίρια των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στην παράλια περιοχή του Κουμπέ του Δήμου Ρεθύμνου

Στην παράλια περιοχή του Κουμπέ του Δήμου Ρεθύμνου, βρίσκονται οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις του Ρεθύμνου που άρχισαν να κατασκευάζονται την πρώτη δεκαετία του 1900 και ολοκληρώθηκαν σε διαφορετικές φάσεις έως το 1950. Είχαν χρήση πυρηνελαιουργείου και αργότερα χρησιμοποιήθηκαν ως αποθήκες. Αποτελούσαν μέρος ενός συνόλου βιομηχανικών κτηρίων, όπως βυρσοδεψεία, παστοποιεία, σαπωνοποιεία, πυρηνελαιουργεία, τα οποία ήταν συγκεντρωμένα στην παράκτια περιοχή του Κουμπέ, δυτικά της παλιάς πόλης του Ρεθύμνου.

Κυρίαρχο αίτημα των Ρεθυμνιωτών είναι η διατήρηση και η ανάδειξη της ιστορίας της περιοχής, μεγάλο τμήμα της οποίας έχει καταστραφεί έως σήμερα και συνεχίζει να καταστρέφεται, με ευθύνη των κυβερνήσεων και της τοπικής διοίκησης, που δε φροντίζουν για τη συνολική ανάπτυξη του πρώην βιομηχανικού και βιοτεχνικού τομέα της πόλης. Απαιτείται να δοθούν σύγχρονες χρήσεις στα υφιστάμενα κελύφη των εγκαταστάσεων, προς όφελος των λαϊκών αναγκών. Να εγκατασταθούν χώροι πολιτισμού ώστε να ικανοποιηθεί η ζωτικής σημασίας λαϊκή ανάγκη για εξασφάλιση ελεύθερων δημόσιων χώρων. Επισημαίνουμε ότι η περιοχή των βιομηχανικών αυτών κτηρίων είναι σε άμεση οπτική επαφή με το φρούριο της Φορτέτζας και άμεση συνέχεια του σημείου που έχει χωροθετηθεί το αρχαιολογικό μουσείο της πόλης.

Συγκεκριμένα, από το σύνολο των εγκαταστάσεων μόνο η καμινάδα έχει χαρακτηριστεί ως διατηρητέο μνημείο με την υπ' αριθμό ΥΠΠΟ/ΔΙΝΣΑΚ/54894/1357 της 17 Ιουνίου 2009 απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού. Η απόφαση όμως αυτή δεν έχει αντίκρισμα. Αφενός γιατί δεν έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα τα υπόλοιπα λιθόκτιστα βιομηχανικά κτήρια -όπως το πυρηνελαιουργείο- με τα οποία η καμινάδα αποτελεί ενιαίο σύνολο - καθώς και με τον περιβάλλοντα χώρο - και αφετέρου γιατί δεν έχει παρθεί κανένα μέτρο για την προστασία τους από τη φθορά του χρόνου και για την αξιοποίησή τους, προς όφελος του λαού του Ρεθύμνου. Μάλιστα, το 2021 αποκολλήθηκε η στέψη της καμινάδας, καθιστώντας εξαιρετικά επείγον το θέμα της μελέτης και αποκατάστασής της, πολύ περισσότερο αφού βρίσκεται εντός του αστικού ιστού της πόλης και ο κίνδυνος για την ασφάλεια των διερχομένων είναι προφανής.

Παρά τις αιτήσεις προς το Υπουργείο Πολιτισμού είτε από αρμόδιες υπηρεσίες είτε από επιστημονικούς φορείς τα κτίρια έχουν αφεθεί στην εγκατάλειψη. Ειδικότερα, η Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης, ύστερα από αυτοψίες που διενεργήθηκαν στις 1.6.2017 και στις 20.5.2018, με το από 27/9/2018 έγγραφό της προς την Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠ. ΠΟ.Α. ζητά τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέου και του περιβάλλοντος χώρου και των κτισμάτων (πυρηνελαιουργείο κλπ) που συνδέονται με την καμινάδα. Εξάλλου, σύμφωνα

με το Ν.3028/2002 (ΥΠΠΟ) στα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους.

Επιπλέον, το 2017 ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων, εμποδίζοντας από το 2010 αίτημα κατεδάφισης των κτηρίων, υπέβαλλε φάκελο αποτύπωσης στην Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης για την κήρυξή τους ως συνοδά κτήρια της ήδη κηρυγμένης καμινάδας. Επίσης, η αίτηση του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Ρεθύμνου (ΤΜΗΜΑ ΣΑΔΑΣ ΠΕΑ), για τον χαρακτηρισμό των βιομηχανικών κτηρίων ως νεώτερο μνημείο, έγινε με το Α.Π. 163/2.3.2017 έγγραφο προς την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης, ενώ από το 2020 έως και το 2022 έχουν υποβληθεί και τρεις αιτήσεις επίσπευσης, για καμία από τις οποίες δεν έχει δοθεί απάντηση από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Τα βιομηχανικά κτήρια του Ρεθύμνου είχαν τη δική τους ξεχωριστή κοινωνική, πολιτιστική και αρχιτεκτονική ταυτότητα και ως τέτοια θα πρέπει να αποτελέσουν ζωντανά μνημεία λειτουργικών χώρων, συμβάλλοντας στην επανασύνθεση της λειτουργίας και της εικόνας της πόλης και στην κάλυψη αναγκών πολιτισμού, ψυχαγωγίας, ελεύθερων χώρων για τον λαό του Ρεθύμνου. Αποτελούν μέρος της ιστορικής μνήμης του λαού και πρέπει με σεβασμό να διασωθούν και να αναδειχτούν, αντί να αντιμετωπίζουν την εγκατάλειψη και την αδιαφορία από το κράτος και το δήμο, στα πλαίσια της διαχρονικά εφαρμοζόμενης πολιτικής για την υποχρηματοδότηση των λαϊκών αναγκών.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ η κα. Υπουργός ποια μέτρα προτίθεται να πάρει η κυβέρνηση για:

- Τον χαρακτηρισμό ως νεώτερο μνημείο των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στην παράλια περιοχή του Κουμπέ, του Δήμου Ρεθύμνου,
- Να διασώσει, να αποκαταστήσει και να αξιοποιήσει τα κτίρια με κρατική ευθύνη και χρηματοδότηση, για την κάλυψη αναγκών πολιτισμού, ψυχαγωγίας, ελεύθερων χώρων για τον λαό του Ρεθύμνου,
- Να αποτρέψει την εμπορευματοποίηση του χώρου, και την παράδοσή του σε ιδιώτες,
- Να προχωρήσει με πολιτική απόφαση στη μεταβίβαση της κυριότητας, της χρήσης και της φροντίδας των εν λόγω χώρων και κτιρίων στον Δήμο Ρεθύμνου, χωρίς κανένα αντάλλαγμα, ώστε να αποδοθούν ελεύθερα και δωρεάν στους δημότες και σε όλους τους πολίτες,
- Να απαντήσει στο αίτημα Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Ρεθύμνου (ΤΜΗΜΑ ΣΑΔΑΣ ΠΕΑ) και της Υπηρεσίας Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης.

Οι Βουλευτές

Συντυχάκης Μανώλης
Κανέλλη Λιάνα
Κομνηνάκα Μαρία
Μανωλάκου Διαμάντω